

РЕШЕНИЕ

№ 39708

гр. София, 28.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 31.10.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Златка Илиева

ЧЛЕНОВЕ: Елица Райковска

Ваня Стоянова

при участието на секретаря Ася Лекова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **10049** по описа за **2024** година докладвано от съдия Елица Райковска, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл. 179 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 13, ал. 9 от Закона за енергетиката /ЗЕ/.

Образувано е след решение на ВАС от 20.05.2024 г. по адм. д. № 2673/2023 г., с което е обезсилено решение на АССГ № 7970/22.12.2022 г. по адм. д. № 1995/2022 г. и делото е върнато за ново разглеждане на троен състав на АССГ по оспорване срещу общ административен акт.

Указанията на ВАС са задължителни за настоящия състав съгл. 224 от АПК, вкл. и относно характера на оспорвания акт – общ административен акт. Съгласно мотивите на ВАС в горесцитираното решение, настоящият състав е указал на жалбоподателя да уточни обжалваната част от решението на КЕВР. Дружеството, с молба от 31.10.2024 г., е посочило, че оспорва т. 1.6. от Решение Ц-2/2022 г. на КЕВР.

Оспорващият Н.-2004 М ООД моли решението в атакуваната част да бъде отменено. Претендира разноски. Представя списък /л. 49/.

Ответникът, Комисия за енергийно и водно регулиране /КЕВР/, оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена. Претендира разноски. Прави възражение за прекомерност на претендирания от жалбоподателя адвокатски хонорар.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Не е спорно между страните, че Н.-2004 М ООД притежава и експлоатира енергиен обект по смисъла на § 1, т. 23 от ДР на Закона за енергетиката. На 31.10.2018 г. оспорващият е сключил

договор за компенсиране с премии № ВЕИ-116/31.10.2018 г. с Фонд "Сигурност на електроенергийната система", съгласно измененията на Закона за енергетиката (ЗЕ) от 2018 г. и следващите, с които отпада задължението за изкупуване на електроенергия по преференциални цени за ВЕИ производители с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW и с които се прекратява действието на сключените договори за изкупуване.

Административното производство по изменение на определените премии на производителите от ВЕИ е иницирано служебно от КЕВР.

Със заповед № 3-Е-319 от 07.12.2021 г. на Председателя на КЕВР е сформирана работна група със задача да анализира изменението между определената прогнозна цена за базов товар за периода 01.07.2021 г. - 30.06.2022 г. спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия и ако това изменение е съществено, да извърши анализ по отношение на изменение на определените с Решение Ц-25 от 01.07.2021 г. на КЕВР премии за електрическа енергия от възобновяеми източници, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW.

За извършения анализ е изготвен Доклад с вх. № Е-Дк-1271 от 08.12.2021 г., който е приет от КЕВР с решение по т. 1 от Протокол № 287 от 13.12.2021 г., ведно с проект на решение относно изменение на определените с решение № Ц-25/2021 г. премии. Протоколът е достъпен на официалната интернет страница на Комисията.

С решението по т. 1 от Протокол № 287 от 13.12.2021 г. КЕВР е открила и процедура по изменение на премиите, определени в Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г. при условията на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, като е приела съкратена процедура и срокове за нейното провеждане. Насрочено е обществено обсъждане на проекта на решението за 15.12.2021 г. от 10:00 часа, което да се проведе по реда на т. 8 от решение на КЕВР по Протокол № 175 от 05.08.2020 г. Сроктът, който е предоставен за становища на заинтересованите лица по проекта на решение, е до 17:00 часа на 17.12.2021 г. На същата дата на страницата на КЕВР е публикувано обявление за насроченото обществено обсъждане, ведно с приетия доклад и проект на решение за изменение на Решение № Ц-25/01.07.2021 г.

На 01.01.2022 г. на основание чл. 31б, ал. 2 от ЗЕВИ и § 28, ал. 3 от ПЗР на ЗЕВИ, обн. ДВ, бр. 9 от 2021 г., чл. 14, ал. 1 от ЗЕ, чл. 40, ал. 2 от Наредба № 1 за регулиране на цените на електрическа енергия (Наредбата), КЕВР уведомява на страницата си, че приема Решение № Ц-2/01.01.2022 г., с което са изменени определените с Решение № Ц-25/01.07.2021 г. премии на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW. Решението е прието от КЕВР на закрито заседание, проведено на 01.01.2022 г.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Решение № Ц-2 от 01.01.2022 г. е издадено от компетентен административен орган, в съответствие с правомощията му. Прието е при наличието на кворум с изискуемото мнозинство, от състав на комисията, съгласно изискванията на чл. 13, ал. 2 от ЗЕ.

В обстоятелствената част на решението са изложени подробни съображения, позволяващи да се направи както извод за конкретните мотиви, от които органът се е ръководил при вземането на решението, така и да се извърши преценка за законосъобразност на акта. Не се констатира съществени нарушения на административно-производствените правила при постановяването на оспорения акт, не е ограничено правото на заинтересованите лица да изразят своите становища, включително и да представят необходими доказателства.

Решението в оспорената му част е постановено при спазване на материалния закон.

Съгласно чл. 21, т. 8б от ЗЕ КЕВР определя размера на премиите за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници и високоефективно комбинирано производство на

електрическа и топлинна енергия, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW, ежегодно в срок до 30 юни. Така определените премии за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници, се прилагат за срок от една година – от 01.07. на текущата година до 30.06. на следващата година.

Съгласно чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ КЕВР има право при необходимост да измени определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие, че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия. Съществено изменение в контекста на цитираната разпоредба, според § 1, т. 16а от НРЦЕЕ, е налице, когато има наличие на изменение с над 15 на сто. Законодателят в чл. 31б от ЗЕ е предвидил извънредна процедура за изменение на премии, като е предоставил на преценката на КЕВР сама да определя процесуалните срокове и реда, по който ще се развие административното производство – арт. от чл. 31б, ал. 3 от ЗЕ.

В тази връзка неоснователно е твърдението на жалбоподателя, че обжалваното решение е прието в нарушение на установената процедура. Както бе посочено по-горе, въпреки проведената съкратена процедура, изрично предвидена в чл. 31б, ал. 3 от ЗЕ и чл. 53 от Наредба № 1/14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическа енергия /НРЦЕЕ/, заинтересованите страни са имали възможност и са взели участие в административното производство, като са представили становища и възражения, които са били обсъдени от КЕВР.

Действително, с Решение за изменение и допълнение на Решение на НС за справяне с ценовата криза на електроенергията, прието на 15 декември 2021 г., обн. ДВ, бр. 108 от 17.12.2021 г., НС е наложило мораториум върху цената на електрическата енергия, ВиК услугите и топлинната енергия на регулиран пазар на нивата от 16 декември 2021 г., като срокът на неговото действие е до 31 март 2022 г. В конкретния случай обаче, посоченото решение на НС не е относимо към административното производство, което е завършило с процесното решение. Така в мотивите на Решение № Ц-2 от 01.01.2022 г., на стр. 4, Комисията е изложила подробни съображения, които съдът споделя напълно. НС е наложило мораториум върху цената на електрическата енергия, ВиК услугите и топлинната енергия на регулиран пазар на нивата от 16 декември 2021 г., като срокът на неговото действие е до 31 март 2022 г. Настоящото административно производство е свързано с изменението на определените с Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г. на КЕВР премии, които се изчисляват като разлика между вече определени, съответно актуализирани преференциални цени на електрическата енергия и прогнозната пазарна цена за базов товар на организирания борсов пазар на електрическа енергия. По силата на чл. 100, ал. 4 от ЗЕ сделките, които се сключват от производители на електрическа енергия от възобновяеми източници, с обект с обща инсталирана мощност 0,5 MW и над 0,5 MW, се осъществяват на организиран борсов пазар на електрическа енергия по свободно договорени цени. Следователно тези сделки се осъществяват по свободно договорени цени извън регулирания пазар. Предвид изложеното, решението на НС за налагане на мораториум върху цената на електрическата енергия на регулиран пазар не е приложимо по отношение на акта на КЕВР за изменението на Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г. на КЕВР, в частта по т. XIX, с което са определени премии за електрическа енергия от ВИ, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW. Така, в случай, че не бъдат изчислени премии спрямо постигнатата цена на електрическата енергия на организирания борсов пазар, то премиите, които следва да бъдат изплатени за срока на мораториума от Фонд "Сигурност на електроенергийната система" на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници, с обект с обща инсталирана мощност 0,5 MW и над 0,5 MW, ще доведат до свръхпечалба на последните от една страна, а от друга - ще се отрази крайно негативно на

бюджета на Фонд "Сигурност на електроенергийната система". Посочените обстоятелства, които са анализирани в хода на административното производство, са отразени в мотивите на процесното решение и съответстват на разпоредбата на чл. 31, т. 7 от ЗЕ, а именно, че КЕВР се ръководи освен от принципите по чл. 23 и 24 ЗЕ и от принципа за справедливо прехвърляне на разходите от преференциални цени и премии за енергия от възобновяеми източници и високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия върху крайните клиенти на електрическа енергия присъединени към електроенергийната система, включително операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи, за технологичните разходи по пренос и разпределение.

Комисията е определила за целите на административното производство прогнозна цена за базов товар (стр. 3 от Решение № Ц-2 от 01.01.2022 г.) в размер на 293,37 лв./MWh. Прогнозната пазарна цена за базов товар, определена с Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г. за периода 01.07.2021 г. – 30.06.2022 г., е била в размер на 119,00 лв./MWh. Въз основа на подробен анализ на помесечните цени за базов товар на пазара "Ден напред", както и данните за фючърсите за българския пазар на Европейската електроенергийна борса (EEX) за съответния период определената цена в размер на 119,00 лв./MWh е с над 180% отклонение спрямо постигнатата цена и прогнозната такава за оставащия срок от периода. Предвид наличието на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия, Комисията е открила процедура за изменение на премиите, съгласно чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, като след вземане предвид на стойностите на фючърските сделки към началото на м. ноември 2021 г., прогнозната цена в размер на 293,37 лв./MWh спрямо старата прогнозна цена е с отклонение от 147%. Изчислената прогнозна цена за борсов товар към 01.01.2022 г. се ползва за целите на ценообразуването и е необходим елемент от мотивите към датата на постановяване на оспорения административен акт. Определянето на прогнозната цена за базов товар се извършва от КЕВР единствено за целите на определянето на премиите, т. е. не се регулират цени по смисъла на чл. 30, ал. 1 от ЗЕ.

В хода на първоначалното разглеждане на жалбата на Н. 2004 М ООД е допусната комплексна съдебно-икономическа и оценителна експертиза, която не е оспорена от страните. От заключението на експертите не следват изводи за незаконосъобразност на решението на КЕВР, доколкото същото разглежда единствено финансовото отражение на оспорения акт.

Според жалбоподателя, с приемане на процесното решение Комисията нарушава принципа за съразмерност, предвиден в чл. 6, ал. 2 и ал. 5 от АПК, съгласно който административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава, както и принципът за предвидимост, заложен в чл. 13 от АПК. В случая целта, за която е издадено процесното решение, е да се осигури баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите по цялата верига от производството, което не нарушава принципът на съразмерност. Законодателят изрично е допуснал възможността да се изменят премии, определени с решение на Комисията, и това изменение да се извърши преди да изтече периодът, за който са били определени премиите, при условие, че е налице обективният факт на съществено изменение между определената прогнозна цена на борсов товар за този период, спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар. Тази нормативна възможност не накърнява принципа на последователност и предвидимост. В този смисъл е например т. 31 от решението на СЕС от 11 юли 2019 г., Agrenergy и Fusignano Due, С 180/18, С 286/18 и С 287/18, в която изрично се посочва, че икономическите оператори не могат да се позовават на правни очаквания за

запазването на съществуващо положение, което може да бъде променяно от националните органи в рамките на тяхното право на преценка. Според СЕС промяната в държавните схеми за подпомагане, каквито безспорно са преференциалните цени и премиите, е допустима, доколкото същата следва да отчете промяната в икономическите обстоятелства и постоянното приспособяване към тях /т. 44 от същото решение/. Именно това е сторено с атакуваното решение Ц-2 от 01.01.2022 г.

В крайна сметка, значението на премията за всеки производител е различно, в зависимост от това как е преценил да продава произведената от него ел. енергия. Ако производител сключи договор с фиксирана цена /и към нея се прибави премията/ финансовият резултат ще е различен от крайната цена на производител, който продава по пазарни цени на борсата и получава премията. Поради това, независимо, че размерът на премията е еднакъв за производителите, за някои от тях този размер може да е удовлетворяващ, а за други - да е нисък. От това следва извод, че независимо от еднаквата премия, за всеки производител крайната цена на ел. енергията е различна. Това обстоятелство, обаче, не води до незаконосъобразност на начина на определяне на премията, в какъвто смисъл са твърденията на Н. 2004 М ООД.

В горния смисъл е и съдебната практика по т. 1.6 от Решение Ц-2/2022 г. на КЕВР: например необжалваните решения по адм.д. № 1518/2022 г.; адм.д. № 1942/2022 г., № 1505/2022 г., № 1509/2022 г. на АССГ, както и други решения на АССГ, с които първоинстанционният съд се е произнесъл по други точки на решение Ц-2/2022 г. на КЕВР, като жалбите на дружествата са отхвърлени и решенията на АССГ са потвърдени от ВАС – напр. решение от 07.08.2024 г. по адм.д. № 3501/2023 г. и много други.

С оглед на изложеното жалбата се явява неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора претенцията на процесуалния представител на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение следва да бъде уважена за сумата от 200 лева за всяка инстанция и на основание чл. 78 ГПК вр. чл. 37 от Закона за правната помощ вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ и с оглед фактическата и правна сложност на делото. Или общо за трите инстанции на основание чл. 226, ал. 3 от АПК на ответника следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в размер на 600 лева.

Водим от горното съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н.-2004 М ООД срещу т. 1.6 от Решение № Ц-2 от 01.01.2022 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране, с което е изменено, считано от 01.01.2022 г., Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г. на КЕВР в частта по т. XIX.

ОСЪЖДА Н.-2004 М ООД, ЕИК[ЕИК], да заплати на КЕВР направените по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 600 лева за трите инстанции.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред ВАС в 14-дневен срок от получаването му.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.